

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 7398

Tarih : 11.09.2024

16036

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimizin Yüksekova ilçesine bağlı Kadıköy (Qadyan) köyünün Mamak (Manunan) mezarına giden yolun yaklaşık 2 kilometrelik kısmı, 20 yıldır ciddi bir ulaşım sorunu olarak varlığını sürdürmektedir. Mezranın Kadıköy köyü ile bağlantısını sağlayan bu toprak yol, özellikle kış ve bahar aylarında daha da kötüleşmekte, yurttaşların günlük hayatını ve temel hizmetlere erişimini ciddi biçimde zorlaştırmaktadır.

Mezrada yaşayan yurttaşlar, yıllardır yerel yönetimlere ve ilgili kurumlara başvuruda bulunmuş, fakat bu konuda somut bir adım atılamamıştır. Bozuk yol, eğitim, sağlık, sosyal hayat ve ekonomik faaliyetler açısından büyük aksaklıklara neden olmaktadır. Mezrada eğitim taşınmalı yöntemle sağlandığından, öğrenci servisleri kış aylarında büyük güçlüklerle karşılaşmakta ve eğitim aksamaktadır. Ayrıca, mezrada yaşayan engelli bir yurttaşın özellikle kış aylarında acil sağlık ihtiyaçlarına hızlı şekilde ulaşamaması hayati riskler taşımaktadır.

Anayasa'nın 23. maddesi, kişilerin seyahat özgürlüğü ve ulaşım hakkını güvence altına almaktadır. Ayrıca, yol ve altyapı hizmetleri devletin sağlamakla yükümlü olduğu temel kamu hizmetlerinden biri olup, köy ve mezra yollarının yapım ve onarımı, yurttaşların temel hak ve hürriyetlerine saygı gereği, ivedilikle ele alınması gereken bir konudur. Anayasa'nın 56. maddesi ise, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını düzenlemekte olup, toz ve kötü yol koşulları bu hakkın ihlali anlamına gelmektedir.

Mamak mezarından bize ulaşan yurttaşlar, bu yolun yıllardır yapılmaması nedeniyle büyük mağduriyet yaşamaktadır. Özellikle yerel basın organları da mezra halkının sorunlarını dile getirmiş, 9 Eylül 2024 tarihinde Yüksekova Halkın Sesi Gazetesi aracılığıyla bu sorun yeniden gündeme taşınmıştır. Yolda meydana gelen toz bulutları ve araçların geçişinde oluşan çukurlar, bölgedeki yurttaşların hem maddi zarar görmesine hem de sağlık açısından tehdit altında kalmasına neden olmaktadır.

20 haneden oluşan Mamak mezarası yurttaşlarının talebi, Kadıköy köyü ile mezra arasındaki 2 kilometrelik stabilize yolun asfaltlanarak kullanışlı hale getirilmesidir. Bu yolun iyileştirilmesi, bölge halkının Anayasal haklarının korunması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, mezra yolunun onarılması ve yurttaşların uzun süredir yaşadığı mağduriyetin giderilmesi için Bakanlığınızın ivedilikle harekete geçmesi elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Kadıköy köyü ile Mamak mezarası arasındaki yolun asfaltlanması ve iyileştirilmesi için Bakanlığınızın sorumluluğunda herhangi bir planlama veya proje çalışması yapılmış mıdır? Varsa, bu proje hangi aşamadaadır?
2. Mezra yolunun uzun süredir yapılmaması nedeniyle ortaya çıkan çevresel ve sosyal sorunların çözümü için Bakanlığınızın yerel yönetimlerle yaptığı iş birliği çalışmaları var mıdır? Yoksa, bu konuda bir adım atılması planlanmakta mıdır?
3. Yolun kötü durumda olması nedeniyle çevreye yayılan toz bulutları, bölgedeki yurttaşların sağlığını tehdit etmektedir. Bu durumun halk sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak için Bakanlığınız ne tür tedbirler almayı planlamaktadır?
4. Anayasa'nın 56. maddesi çerçevesinde, yurttaşların sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı göz önüne alındığında, Mamak mezarasındaki yolun onarılmaması, bu hakkın ihlali anlamına gelmekte midir? Bakanlığınız bu durumu nasıl ele almayı planlamaktadır?
5. Yolun yapılmaması nedeniyle Mamak mezarasındaki yurttaşlar, kış ve bahar aylarında ciddi ulaşım sıkıntıları yaşamaktadır. Bakanlığınız, bu sorunların çözümü için acil ve geçici altyapı çözümleri sunmayı düşünmekte midir?
6. Yolun yapımı ve iyileştirilmesi kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın belirlediği standartlara uygun asfaltlama çalışmaları yapılması planlanmakta mıdır? Eğer planlanıyorsa, bu çalışmaların ne zaman başlaması öngörülmektedir?
7. Kadıköy köyü ile Mamak mezarası arasındaki yolun yapım sürecinde çevresel etki değerlendirmesi yapılmış mıdır? Eğer yapılmamışsa, bu değerlendirmenin gerçekleştirilmesi için hangi adımlar atılacaktır?
8. Bölgedeki altyapı eksiklikleri ve yol yapımı ile ilgili olarak Bakanlığınızın sorumluluk alanında yerel yönetimlerle koordineli bir çalışma planı bulunmakta mıdır? Böyle bir plan varsa, bu iş birliği hangi süreçleri içermektedir?
9. Yolun yapım sürecinde, Bakanlığınızın yurttaşların mağduriyetini gidermek için yerel yönetimlere sağladığı teknik destek ve kaynak tahsisleri nelerdir? Bu desteklerin artırılması düşünülmekte midir?
10. Mamak mezarasında çevresel sürdürülebilirliği sağlamak ve sağlıklı yaşam koşulları sunmak amacıyla, yolun iyileştirilmesine ek olarak başka hangi altyapı projeleri planlanmaktadır? Bu projelerin hayata geçirilmesi için belirlenen bir takvim var mıdır?